

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

การศึกษานี้ดำเนินการตามระเบียบการวิจัย แบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งมีจำนวน ๒๓,๔๙๙ คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร ซึ่งได้ระดับความเชื่อมั่นที่ ๐.๐๕ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๙๓ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่ ร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที เพื่อทดสอบแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม และทำการทดสอบค่าเอฟ ด้วยการวิเคราะห์ ความแปรทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป และการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา “การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิงจำนวน ๒๑๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๐๐ มีอายุระหว่าง ๑๘ – ๓๐ ปี จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๗๐ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๐ มีรายได้ต่ำกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๐

๕.๑.๒ การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ความคิดเห็นของการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ๓.๔๔ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โครงการรณรงค์กำจัดลูกน้ำในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี กำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี และโครงการจัดระบบจราจรในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รองลงมา คือการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ ในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๒) ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ๓.๔๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดให้มีรถกู้ชีพรถดับเพลิงพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง ติดตั้งเครื่องวัดอากาศเป็นพิษภายในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี และวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รองลงมา คือดำเนินการแจก“ทรายอะเบท”คำกะลาเพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลายในชุมชน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๓) ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ๓.๔๕ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า รณรงค์ให้ประชาชนไม่ทิ้งของเสียลงสู่แหล่งน้ำลำคลอง และทางระบายน้ำสาธารณะ จัดให้แม่ค้าในตลาดสดเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีต้องบำบัดน้ำทิ้งก่อนปล่อยออกสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนสร้างความตระหนักต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รองลงมา คือจัดระบบจอดรถ วันคู่-วันคี่ ในถนนสายรอง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔) ด้านการตรวจสอบและปฏิบัติการแก้ไข

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการตรวจสอบและปฏิบัติการแก้ไข ซึ่งอยู่ในระดับมาก ๓.๔๑ เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เสาไฟฟ้าและสายไฟฟ้าในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีไม่เป็นอันตรายต่อการใช้จราจร แสงสว่างจากหลอดไฟริมถนนในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีมีความสว่างเพียงพอ ห้องน้ำสาธารณะ สะอาด และถูกสุขอนามัย และคัดแยกขยะที่ทิ้งแล้วและเก็บรวบรวมขยะของเสียที่เป็นอันตรายออกจากชุมชน รองลงมา คือขยะมูลฝอย และของเสียในชุมชนตลาดสดของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ส่งกลิ่นเหม็น ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๕) ด้านการทบทวนการจัดการ

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการทบทวนการจัดการซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ๓.๓๙ จำแนกเป็นรายชื่อ พบว่า ต้นไม้ริมทางในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีมีขนาดต้นที่เหมาะสม และถนนในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เดินทางสะดวก และปลอดภัยรองลงมา คือถึงขยะของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีมีขนาดที่เหมาะสมกับการใช้งาน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ นำไปสู่การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

๑) ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชน ที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข และด้านการทบทวนการจัดการ ไม่แตกต่างกัน

๒) ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข และด้านการทบทวนการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ ส่วนด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ไม่แตกต่างกัน

๓) ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ และด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ และด้านการทบทวนการจัดการ ไม่แตกต่างกัน

๔) ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันได้แก่ ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๑ และด้านการทบทวนการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ ส่วนด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการแก้ไขซึ่งจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ปัญหาและอุปสรรคด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๓๐ ปี และ ๔๑-๕๐ปี ยังไม่เข้าใจในนโยบายในโครงการการแก้ไขปัญหาสีเขียวสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม

๒) ปัญหาและอุปสรรคด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม พบว่า ในการบ่งชี้ประเด็นการจัดการสิ่งแวดล้อมทำได้ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และทุกขบวนการปฏิบัติงาน ทำให้มองปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมกว้างมากเกินไป บางครั้งมองข้ามสิ่งเล็กๆ น้อยๆ มีผลทำให้เกิดปัญหาใหม่ๆ ขึ้นมา

๓) ปัญหาและอุปสรรคด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการทำงาน พบว่า พนักงานไม่ตั้งใจทำงานเวลาปฏิบัติงาน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี

๔) ปัญหาและอุปสรรคด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข พบว่า ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไขมีไม่เพียงพอ

๕) ปัญหาและอุปสรรคด้านการทบทวนการจัดการ พบว่า ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ขาดพื้นที่ในการจำกัดขยะที่ถูกหลักสุขาภิบาลตลอดจนขาดระบบจัดการขยะที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

๑) ข้อเสนอแนะด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ควรส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีได้รับรู้ถึงนโยบายในโครงการการแก้ไขปัญหาสีเขียวสิ่งแวดล้อมที่จัดทำขึ้นโดยการประชาสัมพันธ์ทำเอกสารหรือจัดทำเอกสารแจก

๒) ข้อเสนอแนะด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม พบว่า เร่งดำเนินปฏิบัติการจัดการในเรื่องที่สำคัญก่อน ทุกปัญหาที่กำหนดแนวแก้ไขขึ้น ต้องให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และทุกขบวนการปฏิบัติงานต้องเป็นไปอย่างละเอียดไม่มองข้ามปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดปัญหาใหม่ๆ ขึ้นมา

๓) ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินการและการปฏิบัติงานพบว่า เพิ่มเงินเดือนให้กำนันผู้ปฏิบัติงานดีเด่นเป็นประจำทุกๆ เดือน

๔) ข้อเสนอแนะด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข พบว่า ทำการอบรมผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เข้าอบรมและนำไปปฏิบัติถ่ายทอดให้กับประชาชนต่อไป ในการจัดการสิ่งแวดล้อม

๕) ข้อเสนอแนะด้านการทบทวนการจัดการ พบว่า ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่สำคัญออกไปและเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมควรได้รับมาตรฐานจากทางอุตสาหกรรม และจัดพื้นที่ให้เหมาะสมกับการกำจัดขยะ

๕.๑.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) เกี่ยวกับการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งนี้ทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้

๑) ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำเป็นต้องมีการกำหนดนโยบายให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และชุมชนให้มากที่สุด นโยบายต้องสามารถปฏิบัติได้จริงเป็นรูปธรรมที่แท้จริง ทำให้ชุมชนของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีสะอาด และน่าอยู่น่าอาศัยทั้งผู้มาเยี่ยมเยือนและผู้ที่พักอยู่อาศัยในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ดังนั้นนโยบายจึงเป็นส่วนสำคัญอันดับแรกๆ ของการจัดการสิ่งแวดล้อมในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เช่นการกำหนดนโยบายโครงการปลูกป่าไม้ นโยบายการคัดแยกประเภทของขยะเช่น ขยะแห้ง ขยะเปียก ขยะอันตราย ขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ในการนำนโยบายมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดประชาชนในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีต้องร่วมมือร่วมใจสามัคคีกันในการจัดการสิ่งแวดล้อม และช่วยกันใช้ของที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ใช้ถุงพลาสติกที่ย่อยสลายได้ยาก ไม่ทิ้งขยะของเสียลงสู่แม่น้ำ และใช้สิ่งของให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งจะเป็นมิตรต่อชุมชนของเราทำให้ชุมชนของเรานั้นน่าอยู่ และได้ ๑) ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ให้คุ้มค่า เช่น ๓ R ๒) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐประชาชน ชุมชน พลังประชาชนในการมีส่วนร่วมรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมในด้านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ๓) กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ๔) ช่วยส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก ด้านการอนุรักษ์ ทั้งภาครัฐ ประชาชน เป็นต้นการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ๕) เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติไว้ และช่วยเพิ่มพื้นที่สีเขียวขึ้นให้มากขึ้น ๖) ช่วยบำบัดให้สิ่งแวดล้อมให้เกิดผลประโยชน์ได้ยาวนาน และ ๗) เป็นการฟื้นฟูป่าไม้และสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมแล้ว และรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ เช่นอากาศ น้ำ ดิน และแร่ธาตุต่างๆ เป็นต้น ทั้งผู้มาเยี่ยมเยือนและผู้ที่พักอยู่อาศัยในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เป็นต้น

๒) ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม เป็นแผนงานที่สามารถใช้งานได้กับเหตุการณ์นั้นๆ ได้ในปัจจุบัน การวางแผนดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของเทศบาลต้องระดมความคิดจากทุกๆ ฝ่ายเพื่อช่วยกันวางแผนการดำเนินงานให้ครอบคลุมและให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดไว้ เมื่อนำไปปฏิบัติประชาชนต้องได้รับผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพต่อการดำเนินงานได้อย่างแท้จริงแม่นยำ แผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีเรื่องการกำจัดสิ่งปฏิกูลในชุมชนยังพบข้อบกพร่องอยู่มาก เช่นการกำจัดสิ่งปฏิกูลตกตอนเย็นยังส่งกลิ่นออกมารบกวนชาวบ้านที่อยู่บริเวณใกล้เคียงอยู่ สิ่งปฏิกูลนั้นอาจมาจากคนในชุมชนที่ไม่มีระเบียบวินัยในตัวเอง เกิดความมั่งง่ายทั้งของเสียลงสู่แม่น้ำลำคลองจนทำให้แม่น้ำลำคลองเกิดเน่าเหม็น

ดังนั้นในการวางแผนการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมควรมองที่ปัญหาโดยตรงไม่ควรมองกว้างเกินไปปัญหาที่เกิดขึ้นจนทำให้การแก้ปัญหาไม่สำเร็จและเกิดปัญหาใหม่ตามมา เช่น การจัดการขยะ การจัดการบำบัดน้ำ การจัดการวางท่อระบายน้ำ ในการการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในชุมชนนั้นต้องเน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงสภาพไว้ จะทำให้พื้นดินไม่เสื่อมสภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมที่สำคัญจะต้องเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีอยู่แล้วคงไว้ให้อยู่อย่างนั้น ตลอดไป ในการวางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมต้องคำนึงถึงจุดนี้ด้วย เป็นต้น

๓) ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการทำงาน

การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการทำงาน ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานต่อสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ยังไม่ค่อยมีบทบาททางส่วนนี้มากนัก ซึ่งการจัดการเรื่องของสิ่งแวดล้อม ในการปฏิบัติงานผู้ควบคุมการปฏิบัติงานควรเอาใจใส่ให้ความสนใจในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มากที่สุด การปฏิบัติการทำงานทางเทศบาลเองต้องวางแผนวางแนวทางไว้ให้เห็นเด่นชัดว่าจะปฏิบัติอะไรก่อน เพื่อให้การปฏิบัติงานของการจัดการสิ่งแวดล้อมสำเร็จตามที่ได้กำหนดนโยบายและแผนงานไว้ การดำเนินการและการปฏิบัติการทำงานของเทศบาลเองต้องเน้นผลที่ได้จากการปฏิบัติงาน ไม่ใช่แค่ให้งานผ่านไปต้องได้ผลที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เช่นในการปฏิบัติการปลูกหญ้าแฝกในชุมชนต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าการสร้างผลงาน และประชาชนยังได้ผลประโยชน์หรือไม่ค่อยมีบทบาทในส่วนนี้น้อยอยู่ เช่นการกำจัดขยะ ทางเทศบาลเองยังปฏิบัติการแก้ไขปัญหในส่วนนี้ไม่ดีเท่าที่ควร ควรส่งเสริมอบรมให้ประชาชนเข้ามาปฏิบัติดำเนินการแก้ไขให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขช่วยกันในการกำจัดขยะในชุมชนบ้าง เช่นการปลูกหญ้าแฝกตามคลองน้ำ การป้องกันไฟป่าสิ่งเหล่านี้ทางเทศบาลเองน่าจะเข้ามาฝึกแนะนำให้ประชาชนมีบทบาทในส่วนหลายๆ เพราะประชาชนเองมีจิตที่อาสาช่วยเหลืออย่างเต็มที่แต่ขาดความรู้ความสามารถพร้อมทั้งเครื่องมือในการปฏิบัติงานของการจัดการสิ่งแวดล้อม และเรื่องของความสามัคคีเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำงาน เพราะการทำงานจะประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยคนหมู่มากเข้ามามีช่วยและให้กำลังใจซึ่งกันและกันเช่น การให้ทานบริจาคสิ่งของ มีปิยะวาจา แนะนำใน

เรื่องที่เป็นประโยชน์ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี และเข้ามามีส่วนร่วมใจกันทำงานงานจึงจะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่และได้ผลตลอดไป เป็นต้น

๔) ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข การคัดเลือก บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจในเรื่องนั้นเป็นอย่างดีเข้ามาตรวจสอบแก้ไขในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ ของการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ได้แก่การกำจัดสิ่งปฏิกูล โครงการรณรงค์การจัดการสิ่งแวดล้อมและปรับภูมิทัศน์ รักษาชุมชน โครงการอบรมป้องกันไฟฟ้า การดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางที่ตั้งไว้ ทางเทศบาลเองการตรวจสอบดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อม ทางเทศบาลจะต้องเอาใจใส่ในเรื่องนี้มาก เนื่องจากการตรวจสอบรายรับรายจ่ายตามโครงการต่างๆ ที่ได้จัดทำขึ้น เช่นโครงการกำจัดขยะ โครงการอบรมป้องกันภัยทางธรรมชาติ การอบรมกำจัดสิ่งปฏิกูล หน่วยงานต้องทำการตรวจสอบรายงานเป็นพิเศษให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืนมีอยู่มีใช้ตลอดไป การปฏิบัติงานทางด้านการตรวจสอบดูแลการจัดการสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์ต่อการทำงาน มีความสามัคคีกันร่วมมือกันทำงานจากทุกๆ ฝ่ายไม่ว่าจะเป็น องค์กรภาคเอกชน องค์กรคณะสงฆ์ องค์กรทางเทศบาลเอง ต้องร่วมแรงร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความสามารถเพื่อให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนน่าอยู่มากยิ่งขึ้นการควบคุมดูแลตรวจสอบทางด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอาจต้องใช้ความรู้ความสามารถเป็นพิเศษเพื่อให้การทำงานนั้นตรงตามแผนงานที่วางเอาไว้ ในส่วนการตรวจสอบจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ผู้มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติหน้าที่ในส่วนนี้ เพื่อให้ได้งานที่ทำตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

๕) ด้านการทบทวนการจัดการ

การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อม การทบทวนดูแลการปฏิบัติงานนั้นให้ได้ตรงตามนโยบายและวัตถุประสงค์ของแผนงานที่วางไว้ แต่ในการทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อมต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านสิ่งแวดล้อม หรือต้องได้รับการฝึกอบรมมาก่อนแล้ว การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งจำเป็นในการสรุปผลงาน ดังนั้นในการคิดทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อมในการตรวจสอบดูแลต้องใช้บุคคลหลากหลาย เพื่อให้ได้ความคิดที่หลากหลายนำมาทบทวนแก้ไขในการกำหนดนโยบายและแผนการทำงานต่อไป ในด้านการทบทวนการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล เช่นการจัดตั้งศูนย์รับข้อร้องเรียนในชุมชน การปฏิบัติงานกำจัดขยะในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี การทบทวนอบรมป้องกันไฟฟ้า การปรับปรุงแก้ไขกำจัดขยะ การซ่อมบำรุงถนน การกำหนดนโยบายใหม่ๆ ขึ้นมาใช้ และ การปรับปรุงภูมิทัศน์ให้ดูใหม่ๆตลอดเวลา ซึ่งการทำงานนั้นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินการแก้ไขเพื่อให้งานนั้นออกมาดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา เป็นต้น

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูล การวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการทบทวนการจัดการ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ และด้านการตรวจสอบและการปฏิบัติงานแก้ไข ซึ่งอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ยุทธนา สุตาคำ** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาบ้านป่าสักงาม ตำบลลงเหว อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วมระดับมาก ด้านภาระค่าใช้จ่ายครอบครัวถือว่าเป็นปัญหามากที่สุดต่อการมีส่วนร่วม เนื่องจากมีรายได้น้อยอาชีพไม่มั่นคง และการถูกกลุ่มนายทุนเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในชุมชน เป็นปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อสภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนในอนาคตหน่วยงานภาครัฐ สถาบันด้านการศึกษา หรือองค์กรต่างๆ ควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ชุมชนหรือการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงอนุรักษ์ เป็นการสร้างรายได้และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด^๑

๕.๒.๒ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

๑) ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า โครงการรณรงค์กำจัดลูกน้ำในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี กำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี และโครงการจัดระบบจราจรในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รองลงมา คือการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ ในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วสันต์ แซ่ลิ้ม** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองแบบบูรณาการ : กรณีศึกษา การจัดการปัญหาน้ำเสีย และขยะในชุมชนเขตไพเราะ ๓ - ๔ - ๕” จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการในชุมชนแห่งนี้ได้อาศัยการบูรณาการเข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคมซึ่งในชุมชนได้แบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ หลายกลุ่มด้วยกันไม่ว่าจะกลุ่มผู้นำ

^๑ ยุทธนา สุตาคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาบ้านป่าสักงาม ตำบลลงเหว อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่”, การค้นคว้าแบบอิสระ, บัณฑิตศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕).

ชุมชนคณะกรรมการชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มธนาคารขยะกลุ่มออมทรัพย์ และด้านเทคโนโลยี ซึ่งประกอบไปด้วยทั้งด้านแนวคิดจากแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แนวคิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน แนวคิดสมัยใหม่ต่างๆ และการอาศัยเทคโนโลยีจากอุปกรณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน ประสานเชื่อมโยงกันได้เป็นอย่างดี โดยทุกขั้นตอนได้มีการเข้ามามีส่วนร่วมของคนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโดยตลอด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพนั้น ไม่สามารถหวังพึ่งการแก้ไขปัญหาจากแนวทางใดแนวทางหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือจนกระทั่ง เทคโนโลยีเพียงด้านเดียว แต่จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันจึงสามารถสำเร็จได้ด้วยดี ซึ่งก็พอจะเป็นแนวทางให้กับอีกหลายๆ ชุมชนที่มีที่ตั้งชุมชนติดกับแหล่งน้ำในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียและปัญหาขยะร่วมกันต่อไป^๒

และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **นิยดา สวัสดิพงษ์ และคณะ** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนต้นแบบ: ชุมชนคลองจวน เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร” การศึกษาเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรมโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนต้นแบบ เป็นการศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้แก่ น้ำเสีย และขยะมูลฝอย ซึ่งในที่นี้มีชุมชนคลองจวน เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร เป็นชุมชนต้นแบบ โดยชุมชนดังกล่าวจัดเป็นชุมชนขนาดเล็กจำนวน ๓๔ หลังคาเรือน มีประชากรประมาณ ๑๕๐ คน อยู่ติดริมคลอง ซึ่งโครงการวิจัยนี้ประกอบด้วยการดำเนินงาน ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ เป็นการสำรวจสภาพพื้นที่และสภาพปัญหาภายในชุมชนโดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ ซึ่งแบบสอบถามมีการตรวจสอบความเที่ยง (Validity) และค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ซึ่งพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๑ ซึ่งเป็นค่าที่เชื่อถือได้ และส่วนที่ ๒ จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากส่วนที่ ๑ และหาแนวทางในการจัดการคุณภาพน้ำ และการจัดการขยะมูลฝอย โดยการดำเนินงานจะมุ่งเน้นที่การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นประเด็นสำคัญ โดยมีการศึกษาแนวทางที่ประชาชนในชุมชนต้องการ และยินดีให้ความร่วมมือ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากจุดเริ่มต้นของสาเหตุเป็นหลัก” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **กนกพร ศรีวิทยา** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความร่วมมือระหว่างไตรภาคีในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม” ผลจากการศึกษาพบว่า ลักษณะความร่วมมือระหว่างไตรภาคีในการจัดการสิ่งแวดล้อมในสวนอุตสาหกรรมบางกะดี จังหวัดปทุมธานี และนิคมอุตสาหกรรม-แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างเป็นทางการ ภายใต้โครงการความร่วมมือในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยทุกภาคส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และมีการแบ่งปันทรัพยากรต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งส่งผลทำให้ทุกภาคส่วนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยเขตพื้นที่อุตสาหกรรมทั้ง ๒ แห่งนี้ มีปัจจัยร่วมที่

^๒ วสันต์ แซ่ลิ้ม, “กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองแบบบูรณาการ : กรณีศึกษาการจัดการปัญหาน้ำเสียและขยะในชุมชนเขตทุ่งโพธิ์ระ ๓ - ๔ - ๕”, สารนิพนธ์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓).

^๓ รองศาสตราจารย์นิยดา สวัสดิพงษ์, และคณะ, “การจัดการสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนต้นแบบ : ชุมชนคลองจวน เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร”, งานวิจัย, (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๔).

ทำให้เกิดความร่วมมือ ๗ ปัจจัย ได้แก่ ๑) การเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ๒) นโยบายให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ๓) การมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่น ตั้งใจของผู้นำภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ๔) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ๕) การมีเทคนิคและวิธีการบริหารสิ่งแวดล้อม ๖) ความเป็นกลุ่มสังคม และ ๗) การมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อม ส่วนเขตอุตสาหกรรมนวนคร จังหวัดปทุมธานี พบว่า ไม่มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นทางการ เนื่องจากขาดปัจจัยที่สำคัญ ๒ ปัจจัย ได้แก่ (๑) การเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน และ ๒) การมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างใดก็ตาม จากการที่ทุกภาคส่วนช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมตามบทบาทภารกิจและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ส่งผลทำให้ทุกภาคส่วนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ส่วนนิคมอุตสาหกรรมเหมราช จังหวัดชลบุรี พบว่า ไม่มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลทำให้มีปัญหาความขัดแย้งด้านสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงเกิดขึ้นในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม^๔

สรุป กระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองแบบบูรณาการ พบว่า โครงการรณรงค์กำจัดลูกน้ำในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี แนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี และโครงการจัดระบบจราจรในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รวมทั้งการตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่ม น้ำใช้ ในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีเพราะเกิดจากปัญหาน้ำเสีย และขยะในชุมชนทำให้เกิดโรคไข้เลือดออกเป็นการทำให้เสียสุขภาพหลายๆ ด้าน และทำให้สิ่งแวดล้อมในชุมชนเสียหาย ดังนั้นทุกขั้นตอนได้มีการเข้ามามีส่วนร่วมของคนที่เกี่ยวข้องอยู่ในชุมชนโดยตลอด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพนั้น ไม่สามารถหวังพึ่งการแก้ไขปัญหามาจากแนวทางใดแนวทางหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือจนกระทั่ง เทคโนโลยีเพียงด้านเดียว แต่จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันจึงสามารถสำเร็จได้ด้วยดี ซึ่งก็พอจะเป็นแนวทางให้กับอีกหลายๆ ชุมชนที่มีที่ตั้งชุมชนติดกับแหล่งน้ำในการแก้ไขปัญหา น้ำเสีย และปัญหาขยะร่วมกัน ต่อไป

๒) ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดให้มีรถกู้ชีพ รถดับเพลิงพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง ติดตั้งเครื่องวัดอากาศเป็นพิษภายในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี และวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รองลงมา คือดำเนินการแจก “ทรายอะเบท” กำจัดลูกน้ำยุงลายในชุมชน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุพรรณ ปักษา** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้มเกลือของชุมชนบ้านดอนตาล อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทั่วไปของชุมชนเป็นพื้นที่ดินทรายและที่ราบสูง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร มีการใช้น้ำในการอุปโภคและการเกษตรจากลำห้วยซีด มีการใช้ทรัพยากรป่าไม้เพื่อใช้เป็นแหล่งอาหาร จากป่าเขื่อน้ำ และป่าหนองใหญ่ ส่วนพื้นที่ ที่ประกอบการต้มเกลือ มีทั้งติดกับหมู่บ้านจำนวน ๒ โรงและ

^๔ กนกพร ศรีวิทยา, “ความร่วมมือระหว่างไตรภาคีในการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม”, **ปรัชญาชุมชนกับจิตรัฐประศาสนศาสตร์**, (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๖).

นอกเขตหมู่บ้านจำนวน ๙ โรงและพื้นที่ที่ต้มเกลือส่วนใหญ่มีทั้งติดกับถนนและไร่นา พื้นที่ต้มเกลือบ้านดอนตาลเป็นพื้นที่ที่มีการต้มเกลือประเภทอุตสาหกรรมครัวเรือน ซึ่งมีการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการผลิตเกลือจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน และมีการถ่ายทอดทางด้านความเชื่อโดยมีการสะท้อนที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์สังเกตได้จากการมีประเพณีการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น พระแม่ธรณีและเจ้าหน้าที่ ที่ดูแลบ่อเกลือ ซึ่งเป็นประเพณีการเซ่นไหว้ก่อนที่จะมีการประกอบอาชีพต้มเกลือ นอกจากนี้ชาวบ้านยังมีความเชื่อที่แสดงออกมาในรูปแบบข้อห้าม ความเคารพต่อเจ้าหน้าที่ที่ดูแลบ่อเกลือ และพระแม่ธรณีเป็นเครื่องเตือนไม่ให้มีการนำเอาทรัพยากรมาใช้อย่างรวดเร็ว เมื่อสังคมเปลี่ยนไปจึงได้มีการปรับเปลี่ยน วิธีการจัดการและการเรียนรู้คือการรวมตัวกัน เกิดเป็นเครือข่ายผู้ต้มเกลืออย่างไม่เป็นทางการ และได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาพัฒนาการประกอบอาชีพต้มเกลือ ทำให้มีการเร่งการใช้ทรัพยากรมากขึ้น ส่งผลให้การต้มเกลือเพื่อยังชีพกลายเป็นการผลิตเพื่อการค้า^๕

สรุป ด้านการวางแผนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จัดให้มีรถกู้ชีพ รถดับเพลิง พร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง คือดำเนินการแจก “ทรายอะเบท” คำกะลา เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลาย ในชุมชน เพราะชุมชนทำให้เกิดขยะและทิ้งลงน้ำทำให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ดังนั้นเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีจึงดำเนินการแจก “ทรายอะเบท” ประชากรใส่ในน้ำอุปโภค การ และได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการใช้ทรัพยากรป่าไม้เพื่อใช้เป็นแหล่งอาหาร และแหล่งต้นน้ำ การเกษตรที่มีทั้งติดกับหมู่บ้านและนอกเขตหมู่บ้าน โดยความเชื่อที่แสดงออกมาในรูปแบบข้อห้าม ความเคารพต่อเจ้าหน้าที่ ของชุมชน

๓) ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนใน การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ราษฎรให้ประชาชนไม่ทิ้งของเสียลงสู่แหล่งน้ำลำคลอง และทางระบายน้ำสาธารณะ จัดให้แม่ค้าในตลาดสดเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีต้องบำบัดน้ำทิ้งก่อนปล่อยออกสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนสร้างความตระหนักต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี รองลงมา คือจัดระบบจราจร วันคู่-วันคี่ ในถนนสายรอง ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชนิษฐา ไชยวงศ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมของ บริษัทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม: กรณีของบริษัท จอร์จี้ แอนด์ ลู จำกัด จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัท จอร์จี้แอนด์ ลู จำกัด ด้านการจัดการน้ำเสีย มีการระบายน้ำทิ้งลงบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ท่อระบายสาธารณะ จัดการขยะ มูลฝอยด้วยการเตรียมภาชนะที่มีฝาปิด และใช้บริการจากเทศบาล/สุขาภิบาลในการจัดการขยะ ด้านการป้องกันเสียงรบกวน ฝุ่นละออง และควันจากกระบวนการผลิต บริษัทได้สร้างปล่องฝุ่นและปล่องควัน รวมถึงมีการจัดเตรียมถังดับเพลิง ทางหนีไฟ อุปกรณ์ป้องกันภัยเบื้องต้น แต่สำหรับการระบายอากาศ การถ่ายเทความร้อน ยังไม่มีระบบการระบายอากาศที่ดี สำหรับการจัดการด้านพนักงานมีการสอนงานก่อน

^๕ สุพรรณษา ปักษา, “การจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้มเกลือของชุมชนบ้านดอนตาล อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี”, **การค้นคว้าแบบอิสระ**, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๙).

ปฏิบัติงานแต่ไม่ครบทุกขั้นตอน มีการเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุไว้แต่ไม่ครบทุกชนิด มีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานแก่พนักงานแต่ไม่สม่ำเสมอ มีสวัสดิการ ค่าอาหาร ๑ มื้อ ค่ารักษาพยาบาล และที่พักอาศัย ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนยังไม่มีมาตรการ หรือแผนงานในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง^๖ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **สุวิมล มงคลสิริรักษ์** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านปงถ้ำ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คนในชุมชนบ้านปงถ้ำมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชนการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมด้านองค์กรท้องถิ่น การมีส่วนร่วมด้านองค์กรท้องถิ่นเป็นการบริหารจัดการโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และการมีส่วนร่วมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เป็นการดำเนินการเพื่อร่วมสร้างจิตสำนึกให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรในชุมชนต่อสภาพเศรษฐกิจความเป็นอยู่ทางสังคมของคนในชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งผลให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาชุมชน^๗

สรุป การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการดำเนินการและการปฏิบัติการ รณรงค์ให้ประชาชนไม่ทิ้งของเสียลงสู่แหล่งน้ำลำคลอง และทางระบายน้ำสาธารณะ ตามย่านชุมชนทั่วเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เสีย มีการระบายน้ำทิ้งลงบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยสู่ท่อระบายสาธารณะ จัดการขยะ มูลฝอยด้วยการเตรียมภาชนะที่มีฝาปิด และใช้บริการจากเทศบาล/สุขาภิบาลในการจัดการขยะ เพื่อทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย และประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนสร้างความตระหนักต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี

๔) ด้านการตรวจสอบและปฏิบัติการแก้ไข ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนใน การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการตรวจสอบและปฏิบัติการแก้ไข ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า เสาไฟฟ้าและสายไฟฟ้าในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีไม่เป็นอันตรายต่อการใช้จราจร แสงสว่างจากหลอดไฟริมถนนในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีมีความสว่างเพียงพอ ห้องน้ำสาธารณะ สะอาด และถูกสุขอนามัย และคัดแยกขยะที่ทิ้งแล้วและเก็บรวบรวมขยะของเสียที่เป็นอันตรายออกจากชุมชน รองลงมา คือขยะมูลฝอย

^๖ ขนิษฐา ไชยวงศ์, “การจัดการสิ่งแวดล้อมของบริษัทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม : กรณีของบริษัท จอร์จ แอนด์ ลูก จำกัด จังหวัดเชียงใหม่”, **การค้นคว้าแบบอิสระ**, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖).

^๗ สุวิมล มงคลสิริรักษ์, “การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาชุมชนบ้านปงถ้ำ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๔).

และของเสียในชุมชนตลาดสดของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ส่งกลิ่นเหม็น ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ปริญญา โปธาเกียง** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมืองจิ่ง หวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการภูมิทัศน์เมืองในเขตเทศบาลตำบลอุโมงค์อำเภอมืองจิ่ง จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่ขยะมูลฝอยที่พบมากที่สุดคือการทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่รองลงมาคือ ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอขยะมูลฝอยบางชนิดเช่น เหล็ก พลาสติกแก้ว ย่อยสลายยาก และขยะอุดตันท่อระบายน้ำ และकुคลองปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมือง ที่พบส่วนใหญ่ได้แก่มีการติดตั้งป้ายโฆษณาชวนเชื่อตามถนนมากเกินไปมีการสร้างอาคารหรือสิ่งต่างๆ รุกล้ำแหล่งน้ำสาธารณะ และมีการรุกร้ำถนนและพื้นที่สาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว” และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ**แคทราย ชีพธรรม** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านปัญหาฝุ่นละอองของประชาชน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองมีระดับความรุนแรงของปัญหามากพื้นที่และเวลาที่มักประสบปัญหาคือ พื้นที่คมนาคมขนส่งกับพื้นที่ชุมชน ช่วงเวลาและช่วงวันที่ปัญหามีความรุนแรงคือ ทุกช่วงเวลาและทุกช่วงวัน ช่วงเดือนที่ปัญหามีความรุนแรงคือ ช่วงเดือนมีนาคม ประชาชนทุกคนได้รับผลกระทบจากปัญหา สาเหตุของปัญหาฝุ่นละออง คือสภาพทางภูมิศาสตร์ได้แก่ลักษณะทางภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ แหล่งกำเนิดฝุ่นละอองที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชน/ที่พักอาศัยยานพาหนะสนามบิน/เครื่องบิน พื้นที่รกร้าง สถานที่ก่อสร้าง เตาเผาศพ และเตาเผามูลฝอย กิจกรรมหลักที่ส่งผลให้เกิดปัญหา คือ การเผาในที่โล่งการจราจรและขนส่งการก่อสร้าง การเผาปิ้งย่างอาหารการเผาศพ และการขึ้นลงของเครื่องบิน กลุ่มคนที่มีส่วนในการสร้างปัญหา คือ ทุกคน แต่ประชาชนคิดว่าตนมีส่วนในการสร้างปัญหาระดับน้อยและสาเหตุหลักของปัญหา คือ พฤติกรรมของทุกคนปัญหาฝุ่นละอองส่งผลกระทบในด้านต่างๆ ได้แก่ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านคุณภาพชีวิตต่อร่างกายจิตใจและสังคม และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประชาชนคิดว่าตนได้รับผลกระทบระดับปานกลาง”

สรุป การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ด้านการตรวจสอบและปฏิบัติการแก้ไขของเสียในชุมชนตลาดสดของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาล โดยสภาพปัญหาและความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการภูมิทัศน์ โดยส่วนใหญ่ขยะมูลฝอยที่พบมากที่สุดคือการทิ้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยไม่เพียงพอขยะมูลฝอยบางชนิดเช่น เหล็ก พลาสติกแก้ว ย่อยสลายยาก และขยะอุดตันท่อระบายน้ำ และकुคลองปัญหาการจัดการภูมิทัศน์เมืองที่พบ

^๑ ปริญญา โปธาเกียง, “ความตระหนักและจิตสำนึกของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลอุโมงค์ อำเภอมืองจิ่ง จังหวัดลำพูน”, **การค้นคว้าแบบอิสระ**, บัณฑิตศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑).

^๒ แคทราย ชีพธรรม, “การจัดการสิ่งแวดล้อมด้านปัญหาฝุ่นละอองของประชาชนและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่”, **การค้นคว้าแบบอิสระ**, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๐).

ส่วนใหญ่ได้แก่มีการติดตั้งป้ายโฆษณาชวนเชื่อตามถนนมากเกินไปมีการสร้างอาคารหรือสิ่งต่างๆ รุกล้ำแหล่งน้ำสาธารณะ และมีการรุกราล้านถนน และพื้นที่สาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว

๕) ด้านการทบทวนการจัดการ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนใน การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการทบทวนการจัดการซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ต้นไม้ริมทางในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีมีขนาดต้นที่เหมาะสม และถนนในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เดินทางสะดวก และปลอดภัย รองลงมา คือถึงขยะของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรีมีขนาดที่เหมาะสมกับการใช้งาน ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของต่อศักดิ์ โกษาวัง ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมถนนคนเดินกาดกองต้า จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในถนนคนเดินกาดกองต้ามี ๓ ปัญหา คือ ๑.๑ ปัญหาขยะ ๑.๒ ปัญหาการจราจร และ ๑.๓ ปัญหาน้ำเสีย ๒) สภาพการจัดการถนนคนเดินกาดกองต้าจะเป็นการจัดการภายใน มีกฎเกณฑ์ กติกาที่ตั้งขึ้นเองภายในถนนคนเดินเป็นการจัดการ และดูแลกันเองภายในถนนคนเดินกาดกองต้าโดยมีคณะกรรมการถนนคนเดินกาดกองต้าเป็นผู้ดูแล ภาครัฐมีบทบาทปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจรับผิดชอบในการจัดเก็บขยะ นำขยะไปกำจัด ขุดลอกท่อระบายน้ำ เป็นต้น ถนนคนเดินกาดกองต้าไม่มีการเก็บค่าเช่าที่ในการค้าขาย และไม่มีการสนับสนุนโดยตรงจากภาครัฐ ๓) ทศนคติของผู้ใช้บริการ พบว่า มีความพึงพอใจมากต่อการท่องเที่ยวถนนคนเดินกาดกองต้า ทศนคติของผู้ใช้บริการ นักท่องเที่ยวต้องการให้ถนนคนเดินกาดกองต้าพัฒนาเพิ่มเติมในด้านการเพิ่มจำนวนถังขยะให้เพียงพอต่อความต้องการ ความต้องการให้พัฒนาด้านสุขาภิบาล การบริการห้องน้ำสาธารณะ แก้ไขปัญหาการจราจร สถานที่จอดรถมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ และส่งเสริมด้านวัฒนธรรมความเป็นล้านนาให้มากกว่าปัจจุบัน^{๑๐} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล มงคลสิริรักษ์ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาชุมชนบ้านปางถ้ำ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง” ผลการศึกษาพบว่า คนในชุมชนบ้านปางถ้ำมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของธรรมชาติและวัฒนธรรมของชุมชน การมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมด้านองค์กรท้องถิ่น การมีส่วนร่วมด้านองค์กรท้องถิ่นเป็นการบริหารจัดการโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และการมีส่วนร่วมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นการดำเนินการเพื่อร่วมสร้างจิตสำนึก^{๑๑}

^{๑๐} ต่อศักดิ์ โกษาวัง, “การจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมถนนคนเดินกาดกองต้า จังหวัดลำปาง”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕).

^{๑๑} สุวิมล มงคลสิริรักษ์, “การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษาชุมชนบ้านปางถ้ำ ตำบลวังทอง อำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๕).

สรุป การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านการทบทวนการ เทศบาลเมืองวิเชียรบุรี มีการจัดการต้นไม้ริมทางในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ให้มีขนาดต้นที่เหมาะสม ลดปัญหาการจราจร เพิ่มท่อระบายน้ำทั้งในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี ระบายน้ำได้ทันในช่วงฤดูฝนเพื่อแก้ปัญหาน้ำเสียในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี หน่วยงานของเทศบาลมีบทบาทปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจรับผิดชอบในการจัดเก็บขยะ นำขยะไปกำจัด ขุดลอกท่อระบายน้ำ เป็นต้น และสนับสนุนพัฒนาถนนคนเดิน เพิ่มเติมในด้านจำนวนถังขยะให้เพียงพอต่อความต้องการ ความต้องการให้พัฒนาด้านสุขภาพ การบริการห้องน้ำสาธารณะ แก้ไขปัญหาการจราจร สถานที่จอดรถให้เพียงพอต่อความต้องการ และส่งเสริมด้านวัฒนธรรมความเป็นล้านนาให้มากกว่าปัจจุบัน

๕.๒.๓ อภิปรายผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามเพศ โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชน ที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test แบบข้อมูล ๒ กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า ประชาชน ที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๘๐) จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูวิสุทธิธรรมาภรณ์ (ครุฑธา)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการวัดเขาช่องพราน จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการวัดโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการและด้านการสาธารณะสงเคราะห์ เมื่อเปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและประสบการณ์ในการเข้าวัดที่ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้^{๑๒} และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระมหาเตชินท์ สิทธิภาณุ** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลดงเย็นอำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่าระดับประสิทธิผลการให้บริการแก่ประชาชนของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมืองจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก =๓.๕๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยตามลำดับ คือ ด้านอาคารสถานที่ =๓.๕๘ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก =๓.๕๑ ส่วนด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ =๓.๔๙ อยู่ในระดับปานกลางการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการให้บริการแก่ประชาชนของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร พบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติในประสิทธิผลการให้บริการแก่ประชาชนของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร แตกต่างกันในขณะที่เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน^{๑๓} และยังสอดคล้องกับ

^{๑๒} พระครูวิสุทธิธรรมาภรณ์ (ครุฑธา), “การบริหารจัดการวัดเขาช่องพราน จังหวัดราชบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๓} พระมหาเตชินท์ สิทธิภาณุ, “ประสิทธิผลการให้บริการของเทศบาลตำบลดงเย็น อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

งานวิจัยของ**พระสัถย์ จิตตสุโก** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์” ผลการศึกษามีความพึงพอใจต่อการให้บริการของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครสวรรค์ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน^{๑๔}

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชน ที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า ประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ (Sig.=๐.๐๐๑) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ศุภกิจ พงศ์อักษร** ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการเทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการเทศบาลตำบลควนเนียง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนตามตัวแปรด้านต่างๆ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันส่วนที่มี อายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน^{๑๕}

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชน ที่มี การศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (Sig. = ๐.๐๑๐) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ**พัชร ศรีสุรินทร์** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุหรืออุปกรณ์และด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ๒) เปรียบเทียบทักษะของบุคลากรและสมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพที่มีต่อการบริหารจัดการ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ การศึกษาและรายได้ต่อเนื่อง พบว่ามีทักษะต่อการบริหารจัดการแตกต่างกัน ส่วนด้านอาชีพไม่

^{๑๔} พระสัถย์ จิตตสุโก (ลุ่มดี), “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการตามหลักสังคหวัตถุ ๔ ของสำนักงานเทศบาลนครนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔).

^{๑๕} ศุภกิจ พงศ์อักษร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารจัดการเทศบาลตำบลควนเนียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา”, **ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (มหาวิทยาลัยทักษิณ, ๒๕๕๗).

แตกต่างกัน และ ๓) ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มงบประมาณด้านอุปกรณ์และเครื่องมือพร้อมจัดอบรมให้ความรู้ด้านระบบและจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์และเครื่องมือที่ทันสมัย ให้ความรู้ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงานการศึกษาดูงานหรืออบรมเพื่อสร้างแนวคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ควรศึกษาถึงประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ก่อนที่จะนำเสนอต่อสาธารณชน^{๑๖}

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชน ที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า ประชาชน ที่มี รายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (Sig.=๐.๐๑๖) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรพันธ์ **สิงห์ลอ** ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒” การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาแนวทางการพัฒนา และการประเมินผลการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบ้านวังแท่น ตำบลผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การส่งกระจายข้อมูล เอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์และตีความ สรุปเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและประเมินผลจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน นำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปแบบการพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งผลการวิจัย สรุปได้ว่า ๑) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบ้านวังแท่น ด้านนโยบาย วิสัยทัศน์และโครงสร้างการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

พบว่า ไม่ได้ระบุนโยบาย วิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่มีข้อความเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ยังไม่มีการกำหนดเป้าหมายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ระบบโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนไม่ชัดเจน มีการรายงานผลการปฏิบัติงานแต่ขาดการประเมินโครงการที่เป็นระบบชัดเจน ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ไม่มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษา เนื้อหาสาระ และกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนขาดคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีด้านสิ่งแวดล้อม ขาดผู้นำ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมระบบการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม พบว่าโรงเรียนได้ ดำเนินการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอย การจัดภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน น้ำเน่าเสีย พลังงานไฟฟ้ามลพิษทางอากาศ ที่เกิดขึ้นได้แก่ คว้นจากการเผาถ่าน ด้านการมีส่วนร่วมและเครือข่ายสิ่งแวดล้อมยังไม่มีความเข้มแข็ง ๒) แนวทางการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ได้แก่การจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนร่วมกัน ๓) การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน จากการจัดทำโครงการซึ่งแบ่งเป็น

^{๑๖} พชร ทรสุรินทร์, “การบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

ปฏิบัติการ ๓ ขั้นตอนคือ ปฏิบัติการขั้นตอนที่ ๑ การวางแผนจัดทำโครงการ พัฒนาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ปฏิบัติการขั้นตอนที่ ๒ การอบรมผู้นำสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการขั้นตอนที่ ๓ การจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนผลการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดทำโครงการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เกิดการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนได้ ๔) การประเมินผลพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนโดยภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด^{๑๗}

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) ควรส่งเสริมให้กำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาคนขอทานในเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี

๒) เทศบาลเมืองวิเชียรบุรีควรมีแผนจัดทำหมั่นสนั้ขจรจัดในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี

๓) เทศบาลเมืองวิเชียรบุรีควรมีสถานที่ทิ้งขยะเปียกขยะแห้ง และขยะอันตรายที่เหมาะสม

๔) เทศบาลเมืองวิเชียรบุรีควรมีการป้ายกำจัดความเร็ว และความดังของการใช้เสียงในโรงพยาบาล และโรงเรียน มองเห็นอย่างชัดเจน

๕) เทศบาลเมืองวิเชียรบุรีควรจัดทำท่ระบายน้ำทิ้งในชุมชนเทศบาลเมือง วิเชียรบุรีระบายน้ำได้ทันในช่วงฤดูฝน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ดังต่อไปนี้

๑) จัดกิจกรรมอบรมฝีมือแรงงานให้กับคนในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีอาชีพและรายได้เพิ่มมากขึ้น

๒) ดำเนินการจัดทำบ้านพักและสถานที่เลี้ยงสุนัขจรจัด ควบคุมดูแลทำหมั่นสนั้ขจรจัด

๓) ควรมีการจัดตั้งศูนย์รับซื้อขยะในชุมชนเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี

๔) ควรเพิ่มขนาดของป้ายต่างๆ ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น และเพิ่มสัญลักษณ์ของป้ายให้มีจุดเด่นขึ้น เช่น การใช้สีสะท้อนแสง หรือไฟกระพริบ เป็นต้น

๕) ตรวจสอบ และดำเนินการล้างท่ระบายน้ำทิ้งในชุมชน สัปดาห์ละครั้ง

^{๑๗} จักรพันธ์ สิงห์ลอ, “การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านวังแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต ๒”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, ๒๕๕๔).

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจ ได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑) ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องของสิ่งจูงใจของ ทหาร ตำรวจในอำเภอวิเชียรบุรี
- ๒) ควรมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของ ทหาร ตำรวจ
- ๓) ควรมีข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทหาร ตำรวจ ที่มีต่อปฏิบัติงาน และเรื่องของเงินเดือน
- ๔) ควรส่งเสริมการปรุงอาหาร และการออกกำลังกายของคนในชุมชน เพิ่มมากขึ้น
- ๕) ควรส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี เข้าวัด ฟังธรรม ทำบุญตักบาตร และรักษาศีล ให้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น